

KOROŠKI SLOVENEČ

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEČ“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Stara Avstrija.

Do 1933 nismo v Avstriji poznali stranke, ki bi se politično povsem postavila na 1918 ustvarjene razmere. V srcu Evrope država brez državotvornih elementov nikakor ni mogla pospeševati konsolidacije srednje Evrope. **Petnajst dolgih let** so naše vodilne stranke negirale sedanjo državo; za ene je privlačnost Berlina, za druge rdeča Moskva in za tretje 1918 pokopana država bila večjega pomena nego realnost izgubljene svetovne vojne. Vsem mogočim in nemogočim zunanepolitičnim dogodkom smo posvečali večjo pozornost nego prilikam v državi sami. Razmerje do marsikaterih srednjih držav bi bilo danes boljše, ako bi naši vodilni politiki kazali manj zanimanja za notranje politične in narodne razmere naših sosedov. **Celih petnajst let** se našim trgovsko-političnim razmeram ni posvečalo zadostnega zanimanja, mirno smo leta in leta iz sosednjih držav uvažali mnogo več, kakor so drugi od nas kupili, trgovinska bilanca je bila z vsakim letom bolj pasivna. Šele leta 1932. vidimo praktične poizkuse uravnovešenja v meddržavni trgovini. **Celih 15 let** je štrajk sledil štrajku, medtem ko so se naši sosedi pripravljali na konkurenčni boj. **Celih 15 let** smo mi vsi, bolje rečeno, naši vodilni državni politiki, gledali bančni krah za bančnim krahom, gledali, kako se je ljudsko premoženje izgubljalo v židovskih žepih, **celih 15 let** smo gledali, kako se je ne samo naša slovenska mladina v utrakvističnih šolah, marveč vsa nemška mladina v nižjih in viših šolah odtujevala domu in vsemu, kar je bilo prednikom sveto. **Celih 15 let** smo dvomili o življenski zmožnosti države in ta dvom je bil ravno pri onih največji, ki so državo do krvi izmозgavali.

Danes na razvalinah države se vprašujemo, kako je bilo vse to mogoče. Manjkalo je zaupanja, manjkalo je vere. Saj ni bilo ne zborovanja in ne političnega shoda, kjer bi se avstrijskemu nemškemu narodu ne ubijala misel v glavo, da njegova država ni življenja zmožna. **Ta nezadovoljnost z danimi razmerami se je gojila od zgoraj, ni bila nikakor izraz ljudske volje.** Pri takih razmerah sanacija gospodarstva, ozdravljenje ljudskega mišljenja nikakor ni možno. Ravno ob propadu se je znašel politik, ki še ni izgubil vezi z domačo grudo, kmečki fant dr. Dollfuss, ki je uvidel, da je treba dati najprej ljudstvu vseh slojev zaupanja v sebe samega, da, Dollfuss je tudi znal zanesti to svojo navdušenje v najvišje sloje avstrijsko-nemškega naroda. Dr. Dollfuss je danes ona osebnost, ki kaže pot iz stare Avstrije v novo državo. Fundament, na katerem on zida novo državo je edino zdrav.

Deželni zbor ima 2 poslanca manj

Občinske doklade. — Lovski zakon. — Učitelj ne more biti narodni socialist. — Vzdrževanje ceste Kotmara vas-Žoprače.

Po dolgem je deželni zbor spet zasedal. Nujno potrebno je že bilo, ker je mnogo občin čakalo na dovoljenje, da se smejo pobirati občinske doklade. Pa potreba je stopila precej v ozadje. Največjo važnost je posvetil deželni zbor narodnim socialistom, ki sistematično delujejo proti svoji državi s ciljem, da bi Avstrija postala kolonija Prusije. Ako bi se jim posrečilo, bi morali i mi deliti usodo lužiških Srbov, katerim so bile ukinjene vse kulturne ustanove in onemogočeno vsako narodno-kulturno delovanje. Naša poslanca sta imela usodo lužiške manjšine pred očmi in sta se temu primerno tudi opredelila.

Najprej je sklepal deželni zbor o postavi, s katero se odrekajo mandati vsem narodnim socialistom, ki so bili v deželni zbor, kmetijsko zbornico in njene zastope, v okrajne in njene zastope, v okrajne in krajne šolske svete, v občine izvoljeni na narodno-socialističnem programu.

Poročevalec dr. Zeimtzter je povdarjal, da je v interesu države, da se onemogoči delovanje stranke, ki hoče narediti iz Avstrije kolonijo Prusije in ki se pri tem poslužuje bomb in granat. Začudenje je bilo splošno, da se je Landbund izrekel proti tej postavi, ko ima ta stranka vendar v zvezni vladi svoje zastopnike; na Dunaju je Landbund proti narodnim socialistom, v Celovcu pa je zanje. Landbundu sta se pridružila oba vsenemca in od Heimatschutzta dr. Lakomy. Za postavo so glasovali vsi krščanski socialci, vsi socialdemokrati, dva od Heimatschutzta in oba naša poslanca. Vodilo je naša poslanca tudi dejstvo, da so narodni socialisti v Nemčiji potepali vsako demokracijo. Ne more se dovoliti, da bi pri nas živeli dobrote demokracije, ki bi jo izrabljali tako dolgo, dokler ne bi postali dosti močni, potem pa bi pognali vse, kar ne bi bilo v njihovih vrstah. Takoj po sklepu te postavbe se je seja prekinila. V začetku nadaljevanja se je predsednik deželnega zbora razglasil postavo, ki je s tem stopila v veljavo. **S tem trenutkom so izgubili mandate vsi narodno-socialistični občinski svetniki, vsi zastopniki občinskih in okrajnih kmetijskih odborov, sploh vsi ki so bili izvoljeni na programu narodno-socialistične stranke.** Zato se v vseh zastopih izpremeni moč ostalih strank. Vprašanje je sedaj, kaj je z mandatarji, ki so bili izvoljeni na drugi listi, a so prešli v teku časa očitno v narodno-socialistični tabor.

Nato je deželni zbor sprejel nekaj sprememb policijskega reda glede ognja in dovolil 165 občinam, da smejo pobirati občinske doklade nad 100% in 17 občinam celo ukazal, da jih morajo. Med temi ima Železna Kapla 500%, Žitara vas 250%, Št. Štefan na Zili 330%, Otok 200%, Bekštanj 200%, Poreče 500%, od zemljiškega in 1100% od hišnega davka. Občine ječijo pod bremenom in ako gospodarstvo ne ozdravi, bodo davki ostali kmalu samo na papirju. Znano je, da večina občinskih blagajn ne pozna več denarja.

Nadalje je sprejel deželni zbor nekaj sprememb lovskega zakona. Varuhom lova se dovoli raba orožja v izvrševanju službe in imetniki lova smejo edino z dovoljenjem deželne vlade naseliti tuje živali v svojih revirjih. Hotelo se je pri tem prepovedati kmetom, ki imajo pravico do nošnje orožja, da

bi z orožjem ne smeli iti od pota. Proti temu je nastopil naš poslanec č. Starc, češ da bi potemtakem kmet na svojem polju ne smel prepoditi s puško niti vran in srak. Čudil se je, da more Landbund, ki vedno povdarja, da skrbi za kmeta, zagovarjati tako spremembo postave. Čudil se je dalje, da hoče deželni zbor lovski zakon vedno izpreminjati le v prid lovcem, a nikoli v prid kmetom, ki imajo bridke pritožbe zavoljo škode, ki jo povzroča divjačina. Tu naj se zakon spreminja. Pridružil se je našemu poslancu še posl. Tomaschitz. Posrečilo se je, da je ta del postave padel v vodo in ostane § 62 neizpremenjen.

Važna je postava, ki prepoveduje učiteljem, da so člani ali delujejo v smislu narodno-socialistične stranke in njenih raznih organizacij. Kdor podpira delovanje takih organizacij, takoj izgubi službo, upokojeni pa pokojnino. Tako so učitelji prisiljeni, da ali pustijo tako delovanje ali pa službo. Od države prejema denar, delovati pa proti njej, to je nemogoče, in vendar je bilo doslej marsikje tako. Splošno pozornost je vzbudilo, da je za to postavbo glasoval tudi Landbund, ko je še dopoldne istega dne podpiral narodne socialiste.

Da se oskrbi dela, je deželni zbor sklenil, da pozove deželno vlado, da popravi cesto od Brega do Grabštanja, ako krije grabštanjska občina del stroškov.

Končno se je obravnaval predlog Landbunda, ki pravi, da se naj za vzdrževanje ceste Kotmara vas-Žoprače napravi konkurenca. Proti temu se je spet oglasil posl. č. Stare, ki je povdarjal, da je za deželni zbor nečastno, ako sprejme tak predlog. Deželni zbor je že soglasno sklenil, da prevzame cesto, ko bo popravljena, dežela v oskrbo. Sedaj je cesta popravljena, treba je sklep izvesti, ne pa ga ovreči. Tudi ne verjame, da bi hotele občine vstopiti v konkurenco, v kateri bi stavbni urad deželne vlade ukazoval, občine pa bi smele samo plačevati. Novo cesto poškodujejo največ avtomobili, ti pa ne služijo kmetom. Potemtakem bi morale občine plačevati škodo, ki jo napravijo avtomobili. Landbund je svojčas zagovarjal predlog, da se cesta po popravil prevzame v deželno last, sedaj pa isti Landbund pokopuje svoj lastni predlog in hoče občinam nalagati nova bremena.

Kljub odločnemu ugovoru našega poslanca se je predlog Landbunda sprejel in smo tedaj glede te važne in potrebne ceste tam, kjer mo bili pred letom 1930. Prizadete občine se bodo morale krepko postaviti, da se ubranijo novih bremen. Če ostane cesta občinska last, potem smejo občine razpolagati z njo in promet po njej omejiti, da se zmanjšajo vzdrževalni stroški.

To so najvažnejši sklepi enodnevnega zasedanja deželnega zbora. Pokazalo se je, katere stranke so za Anschluss ali za Gleichschaltung še sedaj, ko z žalostjo gledamo v Nemčijo, kako se tam godi katoličanom in njihovim organizacijam.

Pospešen postopek proti teroristom. Ministrski svet je sklenil, da izda odredbo za varstvo proti gospodarski sabotaži. Kdor bo namenoma z eksplozijo ali nevarnostjo požara za tuje imetje povzročil med ljudmi strah, kdor bo izdeloval za izvedbo takega dejanja eksplozivna sredstva, jih dobavljal, shranjeval ali prenašal in kdor se bo z drugimi dogovarjal za izvajanje takih dejanj ali ogrožal kakšnokoli prometna sredstva, bo kaznovan neglede na kazenskosodno zasledovanje z zapornim 3 do 6 mesecev, ki ga bodo izrekle politične okrajne oblasti. Razen tega se morajo zapleniti predmeti, ki so se rabili za izvedbo prepovedanega dejanja neglede na to, čigava last so. Kazniv bo tudi vsak poizkus prepovedanega dejanja. Pritožbe proti kaznim na podlagi te odredbe ne bodo imele odločilne moči.

Avstrijska vlada prejkoslej s polno paro nastopa proti osebam, ki delajo proti samostojnosti države. Boriti se mora na znotraj in na zunaj. V Gradcu je dr. Dollfuss na zborovanju obsodil hitlerjevsko obrekovalsko kampanjo v inozemstvu. To delovanje je doseglo vrhunec v zadnjih govorih po bavarskem radiju. Rekel je, da tako ravnanje ni v skladu z značajem nemškega naroda, ker največja vrlina nemškega plemena je resnicoljubnost. Radi Habichtovega govora je avstrijski poslanik vložil pri državni vladi protest. — V notranjem se teroristični akti nadaljujejo; poškodujejo se telefonske naprave, elektrovi, brzojavni drogovi: v Berndorfu pri Badnu se je zaplenilo 25 kg amonita. — Vlada je odredila, da se morejo odvzeti obrtna dovoljenja osebam, ki so osumljene, da podpirajo nasprotnike vlade. — Vlada se stalno trudi, da bi dobila država milico. Izgleda, da se bo želja v kratkem izpolnila. Službena doba bo trajala 6 mesecev. Stalež milice ne bo višji od redne vojske. — Na zborovanju v Železnem na Gradiščanskem je omenil dr. Dollfuss tudi gradiščanske Hrvatke. Rekel je: Tukaj na Gradiščanskem je tudi mnogo pridnih Hrvatov, ki dobro vedo, kaj se imajo zahvaliti nemštvu. Mi hočemo kot odkriti in naše narodne dolžnosti zavedajoči se Nemci podpirati v najboljšem prijateljstvu in harmoniji, kolikor moremo, tudi pridno hrvatsko prebivalstvo, ki živi tukaj.

Konkordat z Nemčijo sklenjen. Po dolgotrajnih pogajanjih von Papena z Vatikanom je bilo v zadnjem času sestavljeno besedilo kon-

kordata. Besedilo konkordata še ni znano, pač pa izgleda, da bo sličilo italijanskemu in prepovedalo vsako vmešavanje katoliške cerkve v politične zadeve države. Državni kancler je izdal odredbo, da se morajo takoj zopet dovoliti katoliške organizacije, ki so navedene v pogodbi in takoj izpustiti duhovniki in drugi voditelji teh organizacij. S konkordatom se bo preprečil vsak prepir med državo in cerkvijo.

Gonja Nemčije proti Avstriji se nadaljuje. Vlada je izgnala voditelja nar. soc. v Avstriji, nemškega državnega poslanca Habichta, ker je kot inozemec rovaril proti Avstriji. To ga je raježilo in šel je k monakovskemu Rundfunku ter govoril proti Avstriji. Takšnih metod se more posluževati samo kulturna in izenačena Nemčija. Dr. Dollfuss je dolžil, da je orodje v rokah veleizdajalskega separatizma, ki hoče podkrepiti od Francozov, raztrgati Nemčijo in ustanoviti novo porenjsko-bavarsko-avstrijsko državo. Pozval je Avstrijce, naj se Dollfussovi vladi uprejo. Kdor tega ne stori, je veleizdajalec in nasilnik, ki lomi ustavo in dela silo večini. Na koncu je pozval Habicht avstrijsko ljudstvo, naj sedaj, ko je Dollfuss prepovedal nar. soc. znake, kljukaste križe naslika po vseh stenah, na skale in po drevesih. To je napravilo v Avstriji hudo kri. — Pa tudi drugače so Nemci nedolžne ovce. Praviijo, da je spora med obema državama kriva samo Avstrija in da vlada uprizarja atentate, da more nastopiti proti nar. soc. Mi slimo, da ima naša vlada dosti dokazov v rokah. Pa kljub temu je Avstrija za sporazum z Nemčijo; vsekakor pa mora odklanjati vmešavanje v notranje zadeve. Saj se je z Nemci pogajal minister Schumy, ki je moral končno javno ugotoviti, ni uspel. — V Nemčiji sami se je centrum sam razdružilo. Sledila je bavarska ljudska stranka. Člani teh dveh strank so dobili proste roke. Kako je do tega prišlo, je nam popolnoma jasno.

Vzhodni pakt. Mala antanta in Poljska z ene strani, Sovjetska Rusija z druge z ostalimi državami, s katerimi je mejaš (Afganistan, Estonija, Letonija, Litva, Perzija in Turčija) so podpisale v Londonu pakt o nenapadanju. Temu bo sledilo pravno priznanje in vzpostavitev diplomatskih odnosov. Podpis pogodbe pomeni, da Rusija, ki je bila vedno zaščitnica Slovanov, v Evropi zopet stopa v ospredje; pomeni pa tudi novo osamljenost fašistične

Nemčije. Da bo Italija skušala z zvezi z Bolgarijo in Madžarsko ustvariti protiutež, je prav verjetno. O pogodbi bomo obširneje razmotrivali v prihodnji številki.

DOMAČE NOVICE

Št. Vid v Podjuni. (Primicija.) Za obletnico nove sv. maše Voglovega č. Mohorja Piceja je obhajal mlajši brat Joško svojo primicijo. Št. Vid se je postavil. Naravnost bajno so okrasila dekleta — mokrijanska so se posebno izkazale — slavnostne prostore, oltar na prostem in ute za goste ter slavoloke. Ko je duhovni oče, Joger iz Škocijana, v avtu na Št. Petrovo prispel zvečer s č. novomašnikom, so zagrmeli topiči. Pristrčen pozdrav, pesmi in deklamacije so do solz ganile g. primicijanta in vse navzoče. S tridnevno pobožnostjo je izprosilo verno ljudstvo g. novomašniku gotovo veliko blagoslova. Dan primicije, 2. julij, je bil naravnost krasen. Od vseh strani Podjune, tudi iz Spodnjega Roža in od onstran Drave so prišli naši verni Slovenci in se zgrnili na slavnosten prostor, kjer so postavili mogočen, okusno okrašen oltar. Ganljivo je bilo novomašnikovo slovo od doma, starišev in bratov. Globoko zamišljeno in lepo je nam v svoji res primerni pridigi tinjski mil. g. prošt predstavil sv. Jožefa kot varuha duhovnikov, kateremu se naj g. primicijant kot svojemu patronu posebno priporoči. Ni treba še posebno omeniti in pohvaliti šentvidskega cerkvenega pevskega zbora, ki je med sv. mašo in potem res lepo prepeval nabožne pesmi. Šentvidski moški zbor je mnogoštevilne goste na pojedini kratkočasil z lepo pesmijo. Duhovite, resne pa tudi šaljive nabitnice so govorili razni gospodje. Za Št. Vid in okolico je bil dan primicije g. Joška Piceja dan, ki ga je res naredil Gospod.

Celovška zvezna policija je zelo pridna in vestna. Sedaj objavlja poročilo za preteklo leto, ki bo zanimalo tudi naše čitatelje. Aretiranih je bilo radi raznih kaznivih dejanj 496 oseb in ovadb je bilo vloženih 1285. Izvršenih je bilo 5 asistenc, 101 hišna preiskava, 112 predstavk različnim uradom, 331 predaj raznim sodiščem itd. Norcev se je prijelo 16. policija je sodelovala pri osmih požarih, štirih nezgodah, petih nenadnih smrtnih slučajih,

PODLISTEK

Turudija.

Turudija je zasedel linijo Zagore ponoči. „E, tužna vam majka, ovde Turudija (tukaj je Turudija)!“ Kakor bi jim rekel: „Brez upa v spel se je iz jarka, pa pozdravil sovražnika: zmago...“ Sovražni roji so vztrepotali, njihove baterije pa jezne opluvale njega in njegov bataljon. Toda prodrli niso.

Turudija Bosanec je stikal po jarkih. Toda njegovi Dalmatinci so mu zastavili pot, ga obkolili, molče ga spremljali od roja do roja. On jih je razumel, a jih naganjal v jazbine. Vse zastoni, niso ga zapustili za nobeno ceno. „E, Bog te očuva, gospodar!“ so šepetali in ga krili s svojim bednim životom, da bi ga ne zadelo. Mračni kot sence so se plazili z njim v strahotni noči. A on se je bal za svoje momce.

Zauživali so menažo. Gospodar je vtikal nos v kotle in v skodele, momci pa molče goltali tisto uboštvo. Čepeli so po tleh, po luknjah, za skalami, vsi tihi, vdani vsemu, sam kup siročadi.

Gospodar pa k telefonu. Toda ne brigado, kar naravnost divizijo je klical, samega generala.

„Was wünschst, mein lieber Turudija?“ se je oglasil divizionar Nowak.

„Moji momci so vojaki, ne synije! Po trije fižoli defilirajo v župi kislega zelja — je to menaža? To daste lahko svojim prasetom v hinterlandu! Ali nam daste jesti kot se spodobi, ali pa odvedem svoje momce k sovražniku!“

Nowak se je opravičeval, a preden se je zdanilo, je dobila zagorska obramba približek.

No, včasih so pa gospodje obljubo snedli in gospodar Zagore je resnično odvedel svoje

momce k sovragu. Odbral je četo bombašev, ti so se zagnali v sovražnikov jarek. Tam so naglo razmesarili, kolikor je bilo potrebno, potem pa popadli provijantne zaloge.

„Ja, du lieber Turudija! Kaj počenjaš za božjo voljo!“ ga je karal po telefonu sam komandant kora. „Svojevoljnih izpadov ne morem opravičiti pod nobenim pogojem!“

Turudija se je kar gladko opravičil: Naj mu oprosti, momci so bili lačni, pa so šli večerjati k sovražniku. —

Borojevič je inšpiciral bataljon. Želel je videti posebej še tiste, ki so imeli zlate odlike. Nemogoče, tisti so vsi padli, kajti odlikovani so bili šele po smrti. Nu, naj pridejo oni s srebrnimi! In Turudija je nagnal predenj ves bataljon. — So vsi odlikovani? — se je čudil Borojevič. Tisto ne, ali Turudija sam odlikuje vse, mu je pojasnil.

„Junaci,“ je pričel Borojevič. „ne mislite, da sem vas prišel nadzirati, ne, prišel sem, da vas občudujem. Če bi ne bilo vas, bi ne imeli Zagore, ne Plave in ne te doline (Turudija je s svojimi junaki zadrževal Lahé na soški fronti). Vi ste bajni junaki, ponosen sem na vas, saj je i mene rodila hrabra srbska majka. Kadar ste vi v prvi liniji, spokojito sniva naša zemlja.“ —

Italijanski napad. Ogenj topov bruha, čisto miren ždi Turudija v zaklonu. Že tretji dan nikake zveze z zaledjem, telefon je razsekan na kose. Le nekaj teži gospodarja: levi in desni sosed! Ali bota zdržala? — Sovražnik naganja sveže sile v boj. Najmočnejšo divizijo nad Turudija. Brigade iz Forli in Ravene, leopardi, divje, vroče. Dve elitni brigadi, ponos sovražnikove tretje armade. Avanti (naprej)! Turudija mora biti poražen! Dvanajst tisoč svežih, spočitih — proti petim stotinam raztrganih, izmučenih, lačnih. Avanti!

In leopardi so se zagnali v boj. Res srčni borci, niso se prestrašili strojnic, ne ognja pušk.

Naravnost naprej, na nož. In so se sprijeli leopardi z dalmatinskimi levi...

Klanje. Levi zbesne, leopardi omahujejo, ne morejo pregaziti obrambe. Na tleh se zvijajo v vročih mlakužah, a tudi mnog lev med njimi izdiha... Napad je zlomljen!

A sosedi na desnem krilu popustijo, pri Plaveh je prodril sovražnik. Linija levih sosedov se lomi, upogiba, Madžari beže. Turudija stiska zobe, osrčje obrambe je ogroženo. Že treskajo bombe od strani, joj, že prav v hrbet Dalmatincem! Turudija sprevidi nevarnost in se s svojimi naglo umakne.

Noč. Turudija ne leže. Ne more preboleti izgube ključa — Zagore. Zjutraj ga zro njegovi zvesti, pričakujejo novih ukazov. Turudija odbere najprej svoje ranjene častnike in šarže, pa nažene z njimi Madžare kopat rezervne jarke k Sveti gori. Madžari nek idu k vragu! Nato ukaže svojim momcem: „Nazaj v Zagoro!“

Razumeli so ga. Nazaj v Zagoro! Strašna pot! Treba pregaziti divizijo leopardov-udarnikov. Gospodar jim razloži svoj načrt, jih razpostavi — pa ajde, udri, bij, ključ mora nazaj!

In so se zagnali levi nizdol, podirali, lomili jeklo, mesarili. In so dosegli zopet Zagoro. Sovražnik beži. Izkrvavele so brigade udarnikov iz Forli in Ravene, cvet tretje armade d'Aosta.

Turudija s svojimi Dalmatinci je zopet gospodar Zagore.

(Iz lista „Bojovnik“, glasila bivših vojakov, ki so se udeležili svetovne vojne. List pri naša mnogo zanimivih spominov iz vojne dobe. Ti spomini se morajo ohraniti. Si se udeležil velike vojne? Pošli kak vojni doživljaj v list. List stane celo leto samo S 2.—. Uprava lista: Ljubljana, Dunajska cesta 14.)

16 samomorih in 14 najdenih mrličih. Legitimirati se je moralo 1124 oseb, v 540 slučajih je bila izdana tiralica, v 370 slučajih so se nadzirala zborovanja in izdelano v 64 slučajih poročilo, v 53 slučajih so bile zaplenjene tiskovine, v 19 slučajih se bile nadzirane občinske in deželnozborske seje, 624 oseb je bilo fotografiranih, 21 na mestu dogodka, 37 reprodukcij, 57 so se iskali zločinci na licu mesta po odtiskih prstov in 2016 osebam so se odvzeli odtiski prstov. Zločinci so napravili 196.329 S škode. Pisem se je rešilo 14.052. Ne vemo pa, koliko oseb je v teku enega leta svršilo to delo.

Škocijan v Podjuni. (Sezona.) Sezona se je pričela ob Klopinskiem jezeru. Kakor drugod, se je bati, da bo tudi pri nas slaba. — Gospodarska kriza se močno čuti, četudi cene niso previsoke, so vendar Dunajčani, ki tvorijo glavni kontingent klopinskih letoviščarjev, ostali deloma doma ali se podali v druga letovišča. Za našo okolico je to močen gospodarski udarec. Sicer bi Škocijan in okolica lahko živela brez tujcev, saj sta morala prej tudi. Nekateri pa vendar to rane močne čutijo, ker so investirali v hiše, kabine, hišno opravo in razni komfort veliko kapitala in se zadolžili. Denar je drag, obresti visoke, tujcev pa ni. Lanska in predlanska ugodna konjunktura se težko povrne.

Bilčovs. (Vlom.) V noči od 3. na 4. t. m. je bilo v gostilno in trafiko pri p. d. Pomoču v Bilčovsu vlomljeno skozi okno v sobo, kjer se nahaja trafika. Kakor se vidi, se je hotel vlomilec polastiti samo denarja, ker se ni dotaknil tobačne zaloge. K sreči v trafiki ni bilo večje vsote, razen v nekem predalu za 40 S drobiža. Vlomilec ni imel časa, da bi denar prešteval, zato je vzel kar cel predal s seboj ter jo popihal. Sledovi jutraj so pričali, da je šel zlikovec za Vasjo v smeri proti Zgornji Vesci. Orožnik, ki je jutraj prišel na lice mesta, je šel po sledi in res našel kake 400 m od vasi predal z vsemi listinami, vendar brez denarja. Za vlomilcem še ni nobenega sledu.

Sela. (Smrtna nesreča v gorah.) Zopet se je uresničil stari pregovor: „Gora ni nora, tisti je nor, ki gre gor“, namreč, ki gre v nevarnost gor. Strme skalnate Košutine stene so zopet zahtevale smrtno žrtev. V četrtek 5. julija dopoldne se je napotil 23 letni korporal Horand Pohl iz Celovca z mlajšim bratom abiturijentom na Košutnikov turn, a ne po nadelani in z žico in klini zavarovani stezi, ampak hotela sta priplezati na vrh po strmi, skoro navpični severni steni. Akoravno sta bila izvežbana turista in dobro opremljena in sta jo menda prej že dvakrat preplezala, ju je tokrat dohitela usoda. V višini okoli 100 m strmoglavi prvi navzdol kakih 60 m globoko v razbito glavo obvisi na vrvi, ki jo je brat držal ovito okoli skalice. Bil je seveda takoj mrtev. Bratove klice na pomoč je slišalo več ljudi, ki so nesrečo takoj javili telefonično. Že dopoldne se je odpravil selski župan s spremstvom in orožniki na kraj nesreče, a mrtveca niso mogli doseči. Popoldne je došlo reševalno moštvo iz Borovelj in iz Celovca oddelek vojakov. Po hudih naporih se je Borovljancem posrečilo rešiti živega brata, ki je od vrvi zadobil rane v zapestju, in sneti mrtvega ponesrečenca. Pozno zvečer so ga prinesli v mrtvašnico v Selo, odkoder ga je drugi dopoldan vojaštvo odpeljalo v Celovec. — Zanimiva je statistika smrtnih nesreč predrznih hribolazcev v naših gorah. 5. julija 1903 se je razbil na Hajnževem turnu 20 letni trgovski pomočnik Sardinšek; 8. julija 1932 na Hudem turnu (Velikem vrhu) 22 letni črkostavec Maks Huste; 5. julija 1925 na Košutici 16 letni učenec trgovske šole Emil Perchtoll in letos zopet isti dan zgoraj imenovani. Od štirih nesreč so se tri zgodile isti dan v mesecu. Mladina prezira nevarnosti in išče slave v premagovanju težkih tur, pri tem pa neredko najde — smrt!

Koroški drobiž. Na predvečer sv. Cirila in Metodja smo opazili v Spodnjem Rožu okrog 40 kresov. Tudi spuščanje raket je bilo videti. — Ob Vrbskem jezeru letos v predsezoni skoro ni bilo nič tujcev. Glavna sezona se je pričela, pa tudi ni dosti boljše. Naša letovišča so nekoliko predraga in tujci obiskujejo Italijo, ki nudi velike ugodnosti. — Na obeh gimnazijah je letos maturiralo 81 kandi-

datov in kandidatinj. Nekaj jih je seveda zletelo. Moral bi se pri sprejemih bolj upoštevati dijaški material z dežele, ker je boljši od mestnega. — Gostilničar Lassnig (Blumenstöckl) je napovedal konkurz. — Dne 1. t. m. smo imeli na Koroškem 12.349 podpisanih brezposelnih. — Varnostni komisar za Koroško je razpustil organizacijo Deutsch-österreichischer Heimatschutz, ker se je zvezala z narodnimi socialisti v skupno bojno fronto. — Pod Košuto se vršijo med 25. julijem in 9. avgustom ostromrejske vaje vojaštva. Da bo vsak vedel, kje je pozornost na mestu, bodo stali vojaki in postavljene bodo zastavice. — Brezposelni natakariji so bili pri deželnem glavarju in mu potožili svojo bol. Prosili so ga, da bi jim pripomogel do podaljšanja brezposelne podpore, ker med sezono ne bo mogoče dobiti služb. — Deželna zavarovalnica pravi v nekem propagandnem članku, da stanejo požari na Koroškem toliko, da bi se mogel s tem denarjem Celovec vsako peto leto na novo pozidati. To bo že nekoliko pretirano. Da pa gre vsako leto okrog 2 milijona S zavarovalnih prispevkov izven dežele in da ima deželna zavarovalnica toliko zavarovancev kakor 40 izvendeželskih, to pa verjamemo. Člankar pa hoče, da bi se vsi zavarovali pri deželni zavarovalnici. V podkrepitev navaja skupnost dežele, ki se je pokazala pri obrambnih bojih, pri katerih je sodelovalo vse. Dobesedno pravi: „Žal je tudi pri Korošču tako, da nas zvari šele nevarnost od zunaj.“ Mi smo demokrati in mislimo, da bo vsak kmet sam znal presoditi, pri kateri zavarovalnici naj zavaruje svoje imetje. Priporočamo pa, da se kmetje pustijo zavarovati pri dveh zavarovalnicah.

NAŠA PROSVETA

Za ideali.

Moderna doba priznava le tostransko življenje in zamore zato iskati idealov — vzorov življenja le v mejah tega življenja. Tudi moderni človek ni brez idealizma, a le prekmalu spoznava, da je vse, kar obožuje in za čemer stremi, le prevara in ta prevara mu gremi življenje, v njegovem srcu nastane razprtje, njegove duše se loti gnus in obup.

Pravili so mladeniču, da je ideal življenja slava. Kako so ga varali! Zvezdoslovje uči o neizmernosti vesoljstva. V tem vesoljstvu je naše osolnčje le majhno ozvezdje in v tem ozvezdju je naša zemlja le majhna zvezda in na tej zvezdici mrgole milijoni neznanih bitij. Kaj je pri tem on? Sin majhnega naroda. Krog tega naroda se prostirajo drugi dalje in dalje v tuje zemlje. Kako daleč pač bo segala njegova slava, če si jo tudi pribori? In ko bi segla do kraja zemlje, kaj je zemlja! A potem, ali ne bo prišel čas, ko bo tudi njegova slava minula? Slava je mnogokrat kakor senca življenju, z življenjem izginé. In če bi mu obetali, da bo živelo njegovo ime do konca sveta in časa, gotovo bi zamrlo na mrzlih ustnih zadnjega človeka. Kaj je slava? Nič, dim! In zato ne more biti ideal, vreden vsega hrepenenja človeške duše!

Pravili so mladeniču, da je ideal življenja ljubezen. A zopet, kolikokrat je ljubezen samo „lepa prevara“! In naj se smehlja človeku najlepša in najslajša ljubezen, kako naj bo človek rasnično srečen, če se zmisli, kako kmalu bo minil „ljubezni maj“. Veliki Anglež Shakespeare pravi o njej, da je podobna senci, bežna kot zvok in kratka kot sen, kot blisk, ki sine z neba v noč. Še preden se je človek zaveš, že jo pogoltne tema. In tudi sicer, koliko je žalosti v človeškem življenju, ki jo povzroča ljubezen!

Pravili so mladeniču, da je ideal življenja delo. Gotovo je nesebično delo za druge nekaj lepega, a kaj je blaginja človeštva brez vere v posmrtnost? Čemu vse delo, čemu ves trud, če po vsem napredku čaka neizbežna propast v nič? Čemu podaljševati človeštvu življenje in trpljenje, če bo po tisoč letih človek moral prav tako bedeti umirati, ne vede zakaj je živel? In če bi se tudi ta blaginja človeštva zdela vredna dela in truda, ali bo mogel tak ideal njemu samemu umiriti srce? Živeti za druge, ali je samo to zadostna vse-

bina življenja, ko pa njegovo srce hrepeni po še višjim in lepšim?

Ne, prevara je, če se govori fantu o idealih življenja in se mu kot take slika slavno ime, ljubezen in nesebično delo. Odtrgano od večnosti mu življenje ne more dati tega, kar so mu obetali, in kar mu da, ni to, po čemer je koprnela njegova duša.

Človeški duh stremi po neskončnosti in večnosti, za to moremo resnične ideale človeške duše iskati samo v neskončnosti in večnosti.

Človek je podoben umetniku, ki zre v svoji duši umetniški ideal in bi ga rad izrazil v umotvoru. Zamislil je slavni italijanski kipar Michelangelo v svojem duhu sliko pod križem na Golgati. Zrl jo je Mater božjo z mrtvim sinom v naročju. Ideal mu je s koprnjem polnil srce in dvigal dušo. Kako je začel klesati, klesati marmor! Leteli so na vse strani drobci, padali odlomki in iz mrtve, brez oblične snovi so se začeli počasi kazati obrisi, vedno določneje, vedno jasneje. Že je zrl pred seboj podobo, a kaj je bilo še treba dela in truda, da je zrl v podobi smrt in življenje, in kaj, da so oživele tiste božanske poteze, da je iz marmorja zasijal — ideal. Tudi človek naj bi bil tak umetnik in naj bi klesal in klesal. Kar je robatega, mora odbiti, kar neuglajenega, ugladiti, kar nepopolnega, izpopolniti. In bil bi bližje — idealu, Bogu.

Pevska slavnost, ki jo je skrajno slabo vreme dne 18. junija onemogočilo, se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 16. julija 1933 ob pol treh popoldne pri Vosperniku v Podravljah. Vstopnina 50 g. Reveži zastoj, Spored brez govora isti kot zadnjič sporočen.

Dobri vas. (Igra „Carski sel“.) Po dolgem času smo zopet videli naše igralce na odru. Dejali smo, da si je treba ogledati igro „Carski sel“, posebno še vsled tega, ker je bil zadnjič „Revček Andrejček“ tako izborno podan. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana polna do zadnjega kotička. Naj omenimo samo nekaj vlog, ki so bile mojstrsko izvedene: car, general Kisov, Mihael Strogov in njegova priletna mati Marfa, sivolasi starček, Nadja, Mihaelova spremljevalka, Ivan Ogarev, Sangara, poročevalca Blont in Jolivet in drugi. Kolikor je bilo pomanjkljivega, je bilo v nepravilni izgovarjavi slovenskih besed. Tudi pevski zbor je bil na mestu. Čestitamo igralcem in želimo, da bo igra ponovili.

Rožek. (Fantovski dan.) V nedeljo, dne 2. julija so naši korajžni fantje s pomočjo šentjakobskih priredili dobro uspel fantovski dan. Dopoldne je bil cerkveni del s skupnim obhajilom, popoldne pa je sledila lepa in poučna ura s pestrnim sporedom. Popoldanski del prireditve so otvorili naši vrli tamburaši, ki so se v razmeroma zelo kratkem času prav dobro izvežbali in tako poskrbeli za veselo razpoloženje. Po pozdravnih besedah č. župnika je povzel besedo prosvetni tajnik, ki je v jedratih besedah navdušil fante za pravo fantovsko udejstvovanje. Nato so nastopili šentjakobski fantje in uprizorili igro „Izgubljen sin“. Igra so podali izborno in le prehitro je minil čas. Tako so tudi fantje prišli enkrat na svoj račun. Upamo, da bo prvi fantovski prireditvi sledilo še več enakih. Posebno tamburaši obetajo mnogo.

ŽENSKI VESTNIK

Tekma žanjic v Vogrčah.

Po polju se ziblje to klasje rumeno...

Kaj je vzdramilo našo kmetjsko mladino, dekleta in fante, in jo sili, da se pokaže in postavi? Za tekmo fantov-koscev lani v Šmihelu in letos v Globasnici vabijo dekleta v Vogrče, kjer hočejo pokazati vso lepoto, trdoto in tudi idealno delo žajnice. In, ali smatra ta mladina tekmo res samo za surovo, profano merjenje moči in sil? Res je, hoče se postaviti, hoče pokazati moč in lepoto in zdravje mladega kmetjskega telesa. Za vsako ceno zmagati. Toda, kdor bi tako cenil pojmovanje mladine, bi se motil. Bilo bi premalo in ne vredno truda požrtvovalnih prirediteljev. Že dejstvo samo, da se mladina giblje in iz lastnega nagiba ustvarja, je razveseljiv pojav. Tekma je manifestacija kmetjske misli, je volja prosvetiti vas in jo kulturno in gospodarsko dvigniti. In še je povdarek kmetjske zavesti in vsega kar je lastnega slovenskemu kmetu, zvestoba do vere, naroda, doma. Te prireditve ustvarja idealizem kmetjske mladine. Pravijo, da v današnjih dneh idealizem gine. V vrstah kmetjske mladine ne. Idealizem črpa iz naše krasne, prostrane, tudi trde, toda naše lastne plodne zemlje. Ubija pa polet in idealizem tovarniški dimnik, trgovina in urad. Zato, slovensko kmetjsko ljudstvo, izkaži veselje svoji mladini, ki je trdno prepričana, da pridejo po težkih boljši časi in ima voljo do življenja in hoče delati, in pridi v velikem številu na

tekmo žanjic

dne 16. julija t. l. v Vogrče. Ob 1/3. bo zbiranje ljudstva pri Škofu, odkoder se razvije povorka na Breznikovo polje. Tam bo pozdravni nagovor, nagovor na žanjice, govor na narod. Potem bo žrebanje mest, otvoritev tekme, tekma žanjic, ocenjevanje dela in stavkači bodo postavili snope. Po delu malica in razdelitev nagrad, Sodeloval bo domači pevski zbor in godba in bo na polju ljudska veselica s petjem, godbo, deklamacijami in prizori. Po vrnitvi se vrši pri Škofu neprisiljena domača zabava.

Tedaj na noge takrat vsi, vsi v Vogrče od vseh strani, posebno pa še oni od severne strani Drave!

NAŠE KNJIGE

Dr. Franc Detela: Zbrani spisi I. zvezek. Uredil prof. Jakob Šolar. Založila Družba sv. Mohorja 1932. Strani XL/452. Detela je eden najpomembnejših zlasti ljudskih pripovednikov preteklega doba. Iz ljudsko vzgojnih razlogov, ker je bil Detela izboren ljudski pisatelj, in iz slovstveno zgodovinskih in slovstveno kritičnih ozirov, ker je bil Detela pomemben slovstveni delavec, je pravilno in potrebno, da v končni redakciji dobimo zbirko enega naših najboljših ljudskih pripovednikov. — Prvi zvezek Detelovih zbranih spisov, ki je pred kratkim izšel pri Mohorjevi družbi, obsega dvojice humoresk „Lepa ideja v neumni odeji“ ter „Kislo grozdje“, dalje povest „Malo življenje“ in končno zgodovinski roman „Veliki grof“. Pisateljev prvenec „Lepa ideja v neumni odeji“, že rahlo napoveduje njegov humor in satiro. „Malo življenje“ razodeva pisateljevo sposobnost do umetniškega oblikovanja kmečkih motivov, risanja malega življenja kmetov, mešetarjev, hlapcev, veseljakov, skopuhov, risanja zemlje in dela na njej. „Malo življenje“ moramo smatrati za najizrazitejši plod mladega slovenskega realizma. Po humoreski „Kislo grozdje“ se je sicer lotil zgodovinske snovi in napisal roman „Veliki grof“, vendar brez posebne sreče. Podal je točno zgodovinsko ozadje, ni mu pa zgodovinska snov radi njegove realistične narave in pomanjkanja žive domišljije dopustila vdihniti duha prikazovanim osebam in času ter jih oživiti. Tak se nam kaže Detela z prvega zvezka zbranih spisov. — Izdajo spremlja obširen urednikov uvod, na koncu knjige pa so dodane izčrpne opombe, ki pojasnjujejo tekst. Izdaja posrečeno združuje literarno historični oziroma

kritični ter poljudno znanstveni način literarnega prikazovanja. — Detela je po novi izdaji postal dostopen najširšim plastem naroda, kateremu je pisal. Po svoji pomembnosti zasluži vse pozornosti in uspeha. Dodati moramo, da je oprema res lepa: papir, tisk, na platnicah stilizirana deteljica — vse dela čast založnici Mohorjevi. Do 15. aprila velja subskripcija (naročba) na Detelo za znižano ceno: za 504 strani obsegajočo, v platno vezano knjigo Din. 75.—. Po tem roku bo stala knjiga po vseh knjigarnah Din. 100.—. Subskribira se lahko pri Mohorjevi družbi v Celovcu.

GOSPODARSKI VESTNIK

Zlati in papirnatil šiling.

Kakšna je razlika med njima in kdaj je nastala? V vsakdanjem življenju pri našem trgovanju te razlike ne poznamo, šiling je šiling. Prodaja se v šilingih in kupuje v šilingih. Šilingova vrednost, izražena v številkah, se je izračunala v razmerju do prejšnje zlate krone v jeseni leta 1922. Tedaj se je ustavilo padanje krone na 14.400. Ena zlata krona je bila vredna 14.400 papirnatih. Pri uvedbi šilingove veljave se je vzela za podlago kronska vrednost v razmerju 1 : 10.000. En šiling naj bi bil vreden 10.000 papirnatih kron ali približno dve tretjini zlate krone. Ta vrednost na podlagi zlate krone se je šilingu postavno zamajčila s postavo dne 20. decembra 1924, BGBl. št. 461, takozvani „Schillingrechnungsgesetz“. Na podlagi te postave je nastal šiling v zlatu ali šiling z zlato klavzulo, ne pa zlati šiling.

Zlata klavzula se je pristavila pri vseh mogočih obveznostih. Firma, ki je prodala blago odjemalcu na up in terjala plačilo šele po nekaj mesecih, je pristavila na račun k dolžni svoti zlato klavzulo, upnik, ki je posodil denar za dalje časa, je zahteval od dolžnika, da se zaveže plačati dolžno svoto v šilingih v zlatu SG. Mladi posestnik, ki je prevzel posestvo, se je zavezal izplačati svojim bratom in sestram njim priznane deleže v šilingih z zlato klavzulo. Večina vknjiženih obveznosti ali dolgov na zemljiščih in hišah se glasi na šilinge z zlato klavzulo. Nekaj od teh obveznosti, ki so nastale po letu 1934, se je že popolnoma poravnalo in dotični dolžnik je plačal šiling v zlatu s šilingom v razmerju 1 : 1. Istotako so se plačevale obresti in odplačila posojil, najetih v hipotečnih bankah na podlagi zastavnih pisem, glaseče se na zlate šilinge (Goldpfandbriefe), le v šilingih v razmerju 1 : 1. Tudi v mednarodnem prometu ni bilo razlike med šilingom in šilingom v zlatu, a samo do 8. oktobra 1931, ko so bile izdane prve devizne odredbe, predpisi za nakup tujega denarja. Od tega časa naprej je izgubljal naš domači šiling v inozemstvu na vrednosti napram šilingu v zlatu. Vzrok temu je naša pasivna trgovinska bilanca, nastala radi tega, ker z vrednotami, prislужenimi doma, nismo odvagali vrednot, ki mo jih sprejeli za svoje iz inozemstva. Vsled splošnega padnja cen na svetovnem trgu manjvrednost našega šilinga nismo čutili nasprotno vrednost domačega šilinga se je n. p. v kmetijstvu: žito, živa, les, zemljišča, skoroda podvojila. Iz poslednjih razlogov je nerazumljivo zakaj je izgubil domači šiling v inozemstvu napram šilingu v zlatu tekoma dobe od 8. oktobra 1931 do sedaj eno četrtino svoje vrednosti. To razliko so do sedaj občutili samo tisti, ki so imeli opraviti s plačali v inozemstvu. Doma te razlike nismo čutili, če smo tudi izpolnjevali obveznosti, prevzete v šilingih v zlatu, tudi za obveznosti pri hipotečni banki ne. Z zasilno naredbo z dne 23. marca 1933, št. 73 se je razlika med šilingom in šilingom v zlatu, ki je obstojala samo v inozemstvu, postavno določila tudi za ves promet na domačem denarnem trgu. Narebda ima jako važna določila, katerih poznavanje je nujno za vsakega, ki ima kakoršnekoli denarne obveznosti. — O tem prihodnjič.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Dela se. Državni tajnik je zadnjič pojasnil, kaj vse je vlada storila in kaj še namerava, da bi dobila mladina delo in zaslužek. Za ceste je dovoljka vlada 60 milijonov. Na cestah delajo večinoma plačani delavci, dočim je prostovoljcev malo. Prostovoljci dobijo hrano, obleko, obuvalo in 50 g na dan. Doslej je zaposlenih 6000 mladih ljudi v prostovoljni službi. Namerava se jih sprejeti še 4000, da bi število doseglo polovico prijavljenih. Prostovoljni delavci ne smejo biti stari nad 25 let in neozelenjeni. Za dovoljenih 60 milijonov S se bo zaposlilo okrog 20.000 delavcev, od katerih bo 15.000 polno plačanih. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo 13 milijonov za razne varnostne naprave ob vodah in melioracije. Dalje 2 milijona S za popravo potov k oddaljenim posestnikom. V načrtu je elektrifikacija dela proge Turske železnice, gradnja novega državnega mostu na Dunja, vodovodne naprave in kanalizacijska dela itd. Pri vseh teh delih se namerava zaposliti 50.000 delavcev.

Moka za gorjance. Vlada je za gorske kraje dovolila več vagonov pocenjene moke. Na Koroško odpade 25 vagonov po 20 gkg. Sodniški okraj Železna Kapla dobi 60, Borovlje 60, Šmohor 75, Rožek 35, Beljak 225 meterskih stotov. Moko bodo delili krajni kmetijski odbori. — Slišimo, da se da moka porabiti še za kuho.

Lesna borza. Iglasti les: hlodi 15—18, dolgi hlodi 17—23, splavljeni hlodi 10—10.50, jamski les 12—14, jambori 17—19, mizarsko blago 60—90, stavbno blago 33—45, deske 56—65, trami in podlančnice 42—49 S za kubični meter. Listnati les: bukovi hlodi 18—24, hrastovi hlodi 55—70, jesenovi hlodi 70—80, bukove deske 51—85, dobove deske 86—166, jesenove deske 91—166 S za kubični meter.

RAZNE VESTI

Drobiž. Avstrija: Poroča se, da so bili dohodki države v aprilu prav ugodni. Znašali so v primeru z lani v istem mesecu preko 16% več. Če ni to že znak, da se gospodarski položaj poljša. — Tistim, ki se peljejo v domača letovišča z železnico najmanj 140 km daleč, nudi zvezna železnica 50—80% popusta. Seveda morajo ostati v letovišču preko enega tedna. — Pravi se, da šteje avstrijska fronta že 800.000 članov. Število se bo sigurno še pomnožilo. — Vlada je odredila, da mora na zahtevo prinesiti vsak list v svojem političnem delu objave tiskovnega urada, ako ne presegajo 600 besed. Kritika teh objav ni dovoljena. Drugače 2000 S kazni. — Nemčija: Nemčija ima 65.3 milijone prebivalcev. Saarsko ozemlje tukaj ni všteto. — V zadnjem tednu so zaprli v Nemčiji preko 3000 socialdemokratskih voditeljev. Metode fašizma: koncentracijski tabor ali zapor. — Nemčija je naročila v Angliji 60 letal, angleška vlada pa je prepovedala izvršitev tega naročila. — Nemški kardinal Faulhaber je pod policijskim nadzorstvom. Stanovanje sme zapustiti le z dovoljenjem nar.-soc. stranke. — V Kölnu je bilo aretiranih 1800 članov iz napadalnih oddelkov, ker so na nekem shodu demonstrirali proti vodstvu nar.-soc. stranke. To se pravi, da je treba pomesti z vsem, kar ne odobrava ukrepov vodstva. — Jugoslavija: Nenavaden blagoslov je obiskal mesto Jajce in njega okolico v Bosni. Tekom zadnjih mesecev so vsi porodi prinesli dvojčke in trojčke in v par slučajih tudi četvorčke. Porodi s samo enim novorojenčkom so postali zelo redki. Nekateri so teh porodov veseli, drugi pa so v skrbeh. Tolažijo se pa s tem, da bo gotovo tudi letošnja letina na pridelkih tako obilna. — Pretekli četrtek je v nekaterih pokrajinah temperatura tako popustila, da je v višjih legah padel sneg. To je nekaj zelo čudnega, ko v normalnih letih doseže v juniju in juliju toplota 40 stopinj v senci. — Grozovita avtobusna nezgoda se je pripetila v Belgiji v okolici Namurja. Otroci so napravili izlet z osebnim avtomobilom, ki se je prevrnil v reko Reuse in je 30 otrok utonilo.